

5. Novoseltseva T.V. Osoblyvosti vykladannia patomorfologhii v suchasnykh umovakh / T.V. Novoseltseva, B.M. Fylenko, M.A. Volobuiev // Suchasni tekhnologhii upravlinnia navchalnym protsesom u vyshchykh medychnykh navchalnykh zakladakh: materialy navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu.– Poltava, 2014. –S .157-158.
6. Polozhennia pro orhanizatsiiu navchalnoho protsesu u vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy vid 02,06, 93 №161//Zbirnyk normatyvnykh aktiv Ukrainy shchodo orhanizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu u vyshchomu navchalnomu zakladi.
7. Starchenko I.I. Osoblyvosti vykladannia patomorfologhii na kafedri patolohichnoi anatomii iz sektsiinym kursom VDNZ Ukrainy «Ukrainska medychna stomatolohichna akademiia» / I.I. Starchenko, S.M.Sovhyria, N.I.Vynnyk [ta in.] // Udoskonalennia yakosti pidhotovky likariv u suchasnykh umovakh: materialy naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu. – Poltava, 2016. – S. 214-215.
8. Formuvannia piznavalnoi samostiinosti studentiv u konteksti bolonskoho protsesu / [M. F. Shustval, S. M. Shustval, T. I. Liadova, [ta in.] // Medychna osvita. - 2013. - №3. - S. 125-128.

УДК 373.5.016:81'243

Власюк І.В.

Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ

Стаття присвячена дослідженню проблеми підвищення результативності процесу навчання, обумовленого вимогами сучасності, що змінилися, та прагнення перебороти протиріччя між основною метою освіти — підготовкою майбутніх педагогів гуманітарного профілю й збільшенням їх завантаженості; між вимогами сучасної педагогічної думки, що розглядає навчальний предмет як засіб розвитку студента, і орієнтацією викладача на методи й засоби, характерні для репродуктивного навчання; між потребою в розробці нових технологій навчання, що забезпечують глибоке засвоєння знань студентами, і недостатньою готовністю викладача до їхньої реалізації. В роботі доведено, що засвоєння базового ядра навчальної програми для майбутніх фахівців вищої освіти та зменшення рівня реактивної тривожності студентів можна домогтися, якщо навчальна інформація буде подаватися у вигляді інтелект-карт; студенти будуть уміти представляти будь-який навчальний матеріал у згорнутому вигляді з використанням невербальних засобів вираження; створювати на парах творчий, доброзичливий клімат.

Ключові слова: інтелект-карта, креативність, педагогічна технологія, талановитий, технологію креативного кодування інформації.

The article is devoted to the study of the problem of increasing the effectiveness of the learning process due to the changing requirements of modernity and the desire to overcome the contradiction between the main purpose of education - training future humanities teachers and increasing their workload; between the requirements of modern pedagogical thought, which considers the subject as a means of student development, and the teacher's focus on methods and tools specific to reproductive learning; between the need to develop new learning technologies that provide deep learning by students, and

the lack of readiness of the teacher to implement them. The paper proves that mastering the basic core of the curriculum for future higher education professionals and reducing the level of reactive anxiety of students can be achieved if educational information is presented in the form of intelligence maps; students will be able to present any educational material in a condensed form using non-verbal means of expression; to create a creative, friendly climate in pairs.

Key words: *intelligence map, creativity, pedagogical technology, talented, technology of creative coding of information.*

Статья посвящена исследованию проблемы повышения результативности процесса обучения, обусловленного требованиями современности, изменились, и стремление преодолеть противоречия между основной целью образования - подготовкой будущих педагогов гуманитарного профиля и увеличением их загруженности; между требованиями современной педагогической мысли, что рассматривает учебный предмет как средство развития студента, и ориентацией преподавателя на методы и средства, характерные для репродуктивного обучения; между потребностью в разработке новых технологий обучения, обеспечивающих глубокое усвоение знаний студентами, и недостаточной готовностью преподавателя к их реализации.

В работе доказано, что усвоение базового ядра учебной программы для будущих специалистов высшего образования и уменьшения уровня реактивной тревожности студентов можно добиться, если учебная информация будет подаваться в виде интеллект-карт; студенты будут уметь представлять любой учебный материал в свернутом виде с использованием невербальных средств выражения; создавать на парах творческий, доброжелательный климат.

Ключевые слова: *интеллект-карта, креативность, педагогическая технология, талантливый, технологию креативного кодирования информации.*

Постановка проблеми. Сучасне століття характеризується значним зростанням ролі знань у всіх сферах життя суспільства, що вимагає пошуку нових шляхів та підходів до їх усвідомлення, засвоєння та застосування. Це ставить перед сучасною вищою освітою завдання трансформувати свою роль у підготовці фахівців нового покоління. Головним підходом вирішення цього завдання є креативна вища освіта та креативне викладання, яке може забезпечити лише викладач із креативним, нестандартним, незалежним та самостійним мисленням. Також, креативність розглядається як інноваційний навчальний підхід у законі України "Про вищу освіту" та в декларації Всесвітньої конференції з вищої освіти ЮНЕСКО.

Проте проблема розвитку креативності майбутніх фахівців з вищою освітою не стала об'єктом окремого дослідження. Залишається не дослідженою низка важливих теоретико-практичних та психолого-педагогічних питань: не розкриті технології та педагогічні умови розвитку креативності майбутніх фахівців з вищою освітою, зміст яких відображає надзвичайно складний та комплексний внутрішній світ людини, спрямований на формування її духовності, яка і є базою та основою розвитку креативності.

Загальні основи креативності висвітлено в наукових працях Д.Богоявленської, В.Моляка, В.Роменця, Дж.Гілфорда, Д.Кугера, Е.Торренса та інших. Розвиток креативності в різних напрямках досліджували: Н.Кічук (методологічний та змістовий аналіз творчої особистості педагога), О.Морозов

(формування креативності викладача вищої школи в системі неперервної освіти), Г.Халюшова (розвиток лінгвістичної креативності студентів університету).

Огляд останніх досліджень і публікацій з цієї проблеми дали змогу виявити низку складних суперечностей: між внутрішнім прагненням особистості творити та зовнішніми впливами освітнього та суспільного середовища, які мають стандартизуючий та знеособлюючий, узагальнюючий характер; використанням значною мірою репродуктивних методів та необхідністю творчого засвоєння та застосування знань; потребою в креативних, неординарних викладачах та відсутністю відповідного технологічного та методичного забезпечення для розвитку та вдосконалення цих якостей у майбутніх фахівців у системі професійної підготовки. Актуальність проблеми, її недостатня розробленість, обґрунтованість та дослідженість, наявні суперечності та потреби сучасної вищої школи зумовили вибір теми дослідження — **“Педагогічні засади формування креативності майбутнього педагога гуманітарного профілю.”**

Формулювання завдань дослідження:

1. Визначити сутність, структуру та особливості розвитку креативності майбутніх фахівців з вищою освітою.
2. Виявити критерії, показники та рівні розвитку креативності майбутніх фахівців нової генерації.
3. На основі визначених педагогічних умов розвитку креативності створити відповідну модель їх реалізації в процесі фахової підготовки майбутніх фахівців гуманітарного профілю.
4. Експериментально перевірити педагогічні умови розвитку креативності майбутніх фахівців вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Реалізація педагогічних умов розвитку творчості та креативності майбутніх фахівців здійснювалася у три етапи. На першому етапі молоді спеціалісти ознайолювалися з психолого-педагогічними основами творчості, методами та прийомами креативного та творчого мислення, рисами креативної особистості педагога, моделями творчої інноваційної діяльності та педагогічними умовами розвитку креативності. Основне завдання полягало у тому, щоб зруйнувати стереотипи нав'язані суспільством і переконати у ефективності нестандартної моделі мислення. Крім того, молода генерація педагогів повинна була оволодіти досвідом застосування певних методів та прийомів творчого мислення.

Другий етап ставив перед молодими фахівцями завдання оволодіти технологією інтелект карт. Спільна праця у міні групах, робота над груповими інтелект картами й обмін ними під час занять сприяли розвитку творчості, уяви, креативного мислення, інтуїції та креативному перетворенню інформації у знання.

На третьому етапі молоді педагоги виконували творчі завдання (спільні, групові та індивідуальні) та переносили творчі навички на інші сфери навчання, навчальні дисципліни, проявляли незалежність та самостійність у формах роботи та засобах опрацювання інформації. Творчі завдання давали змогу виявити приховані здібності студентів та побороти страх невдачі, повірити у себе, свої сили та свою неповторну індивідуальність. Адже, здатність креативити — не лише прерогатива обдарованих людей, це доступно кожному.

Найскладнішим у дослідженні виявилось відкрити внутрішній світ та творчість молодого покоління педагогів, розкрити їх потенціал та можливості, а головне — віру в себе. Основним кроком був розвиток нестандартного мислення

майбутніх фахівців з допомогою принципу інтелект карт, через різноманітні мобільні додатки: Schematic Mind Free, Mind Meister та ін.; через комп'ютерні програми або з допомогою підручних матеріалів.

Як показує аналіз психолого-педагогічної літератури, учнів старших класів, для яких провідною психологічною особливістю є креативність (здатність до творчості), можна і слід навчати за допомогою інтелект-карт, оскільки вони розвивають творче мислення.

Проаналізуємо наше припущення, керуючись підходом Т. Бьюзена [4]. Карти розуму, на думку вченого, використовують усі ментальні здібності, пов'язані з процесом творчості, особливо уяву та асоціації. Крім того, вони включають такі вміння:

- асоціювати і зіставляти новаторські ідеї з колишніми уявленнями;
- використовувати багату кольорову палітру;
- оперувати образами різної форми;
- комбінувати незвичайні елементи;
- оперувати тривимірними зображеннями;
- коригувати концептуальну точку зору;
- переглядати і пов'язувати між собою різні концепції;
- реагувати на естетично привабливий об'єкт;
- реагувати на емоційно хвилюючий об'єкт;
- реагувати на об'єкт, який є подразником одного або одночасно кількох органів чуття: зору, дотику, слуху, нюху і смаку;
- використовувати і замінити одне іншим: залиті кольором контури різної форми і коди [4, с. 151].

Аналізуючи закони і загальну теорію інтелект-карт, стверджує англійський психолог, можна помітити, що інтелект-карта в оригінальній та науково обґрунтованій формі є відображенням всіх перерахованих факторів; іншими словами, є вираженням творчого процесу в повному обсязі.

Т. Бьюзен виділяє п'ять стадій творчого процесу з використанням інтелект-карт.

1. Вибухове виверження асоціацій. (Саме техніка побудови інтелект-картами пов'язана саме з яскравими асоціаціями.)
2. Перша редакція.
3. Інкубація - період дозрівання (В умовах, коли мозок відпочиває, процес радіантного мислення поволі охоплює все більш віддалені області підсвідомості, що збільшує ймовірність ментальні проривів).
4. Вторинна реконструкція і перегляд.
5. Заключна стадія (пошук потрібного рішення).

Учений пропонує два закони складання інтелект-карт - закон змісту й оформлення і закон структури.

Закон змісту та оформлення передбачає використання:

1. емпізи (уміння виділяти значуще, робити акцент на чому-небудь);
2. асоціації;
3. прагнення до ясності у вираженні думок.
4. вироблення власного стилю.

Закон структури вимагає:

1. дотримання ієрархії думок.

2. використання номерної послідовності у викладі думок.
 На цьому етапі студенти розкрили свій внутрішній світ та невичерпний потенціал. (див. рис.1, 2, 3)

Denmark

have been made for ... years

Logo & Duplo ...

64

where

is situated near Billund in Denmark

A

Miniland

Learn more!

Miniland consists of a number of large Lego models and landscapes depicting towns and cities from around the world. Nearly 40 million Lego bricks were used to construct the models. The models change frequently from year to year, and contain many animated and moving pieces.

C two main areas: **B** **Miniland**

Rides

include:

- a sky railway
- a mini driving school
- an exciting boat ride - called Pirateland

Admission

\$ 14

\$ 12

Driving School

In this area children can drive a Lego car around an area of intersecting tracks complete with traffic lights and road signs. Before taking to the wheel, children watch an instructional video, and when their driving time is up, they are presented with a mock license. The attraction is only open to children aged between 6 and 13 years old, with older children and adults not admitted. "Drivers" is open to children aged between 3 and 5, featuring smaller cars with a single pedal.

TELL
your friends about the Driving school and sights in the Logo City.

contains miniature models depicting

- a Norway town
- H.C. Andersen
- Robinson Crusoe
- Taj Mahal
- the Statue of Liberty
- a pirate cave
- the airport
- the logo city

Taj Mahal is a mausoleum located in Agra, India, built by Emperor Shah Jahan in memory of his favourite wife, Mumtaz Mahal, in 1632-1653.

Рис. 1. Інтелект-карта студента А для відтворення тексту по темі "Legoland"

Legoland

The best attractions are the Mickey Mouse Parade and the fireworks.

Tomorrowland

is a state located in the southeastern part of Florida in the fourth most populous state in the U.S. Most of Florida has a humid subtropical climate.

Disney's Magic Kingdom

is dedicated to the young & heart of those who love a fair, your dreams come true.

Main Street, U.S.A.

has a train station above the entrance.

Adventureland

is a land of tropical islands that have a variety of adventures, from a roller coaster to a water ride.

Frontierland

is a land of the American West.

Liberty Square

Themed after colonial America, replicas of the Liberty Bell and Liberty Tree can be seen here.

The admission price

for adults 40.81

for children 22.96

Рис. 2. Інтелект-карта студента Б для відтворення тексту по темі “Legoland”

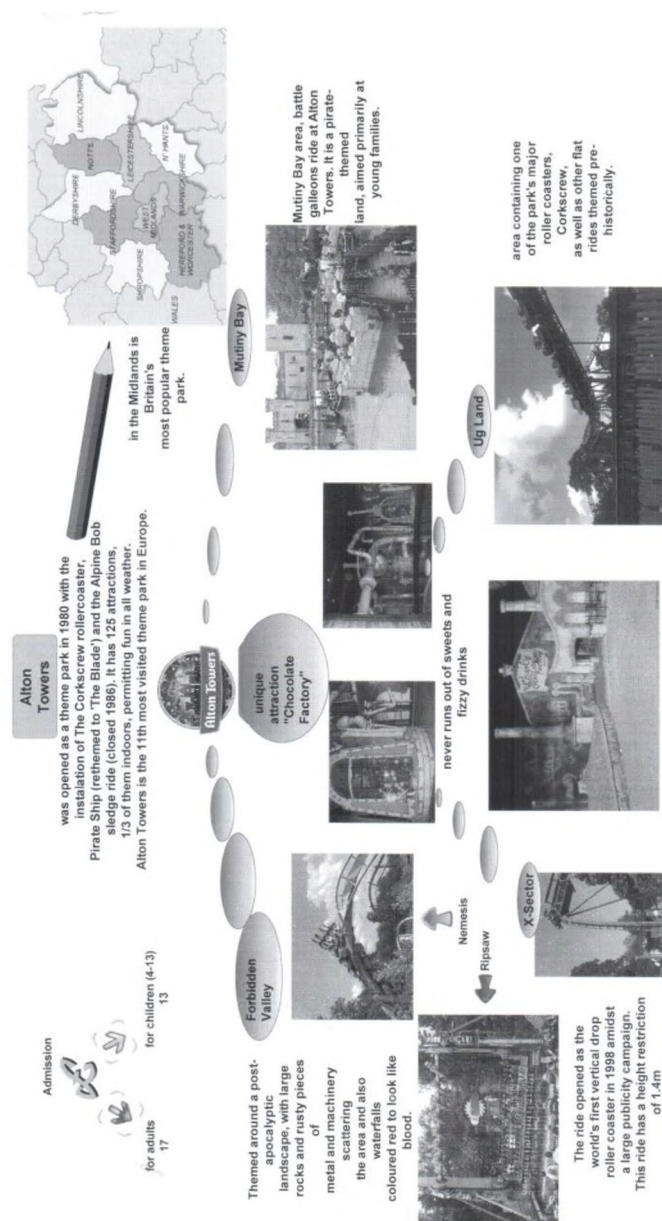

Рис. 2. Інтелект-карта студента В для відтворення тексту по темі “Legoland”

Дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Метою проведення нашого експерименту було перевірити ефективність застосування інтелект-карт у навчанні англійської мови майбутніх фахівців вищої освіти, а конкретно студентів 1-го курсу.

Відповідно до мети експерименту була висунута гіпотеза, згідно з якою систематичне використання інтелект-карт у навчанні іноземних мов забезпечить зростання стійкості, глибини отриманих знань та знизить високий та низький рівень реактивної тривожності.

З метою перевірки гіпотези нашого дослідження було підготовлено та проведено експериментальне дослідження.

У ході експерименту було необхідно вирішити такі завдання:

- 1) виявити особливості застосування інтелект-карт у навчанні

англійської мови;

- 2) розробити зразки інтелект-карт для роботи з лексикою та навчальними текстами;
- 3) визначити ступінь інтенсивності реактивної тривожності учнів;
- 4) експериментально перевірити ефективність застосування інтелект-карт на уроках англійської мови в старших класах загальноосвітньої школи.

Вимірювання тривожності як властивості особистості особливо важливо, оскільки це властивість багато в чому обумовлює поведінку суб'єкта. Певний рівень тривожності - природна й обов'язкова особливість активної діяльності особистості. У кожної людини існує свій оптимальний, або бажаний, рівень тривожності - це так звана корисна тривожність. Оцінка людиною свого стану в цьому випадку є для неї суттєвим компонентом самоконтролю та самовиховання. Під особистісною тривожністю розуміється стійка індивідуальна характеристика, що виражає схильність суб'єкта до тривоги і передбачає наявність у нього тенденції сприймати достатньо широке коло ситуацій як загрозові, відповідаючи на кожну з них певною реакцією. Ситуативна або реактивна тривожність як стан характеризується суб'єктивно переживаємо емоціями: напругою, занепокоєнням, заклопотаний, нервозністю. Цей стан виникає як емоційна реакція на стресову ситуацію і може бути різним за інтенсивністю та динамічністю в часі.

Особистості, що відносяться до категорії високотривожних, схильні сприймати загрозу своєї самооцінки й життєдіяльності у великому діапазоні ситуацій і реагувати досить вираженим станом тривожності. Якщо психологічний тест висловлює у випробуваного високий показник особистісної тривожності, то це дає підставу припускати в нього появу стану тривожності у різноманітних ситуаціях, особливо коли вони стосуються оцінки його компетенції і престижу. Більшість з відомих методів виміру тривожності дозволяє оцінити тільки або особистісну, або стан тривожності, або більш специфічні реакції. Єдиною методикою, що дозволяє диференційовано вимірювати тривожність і як особистісний властивість, і як стан є методика, запропонована Ч. Спілбергером.

У експериментальному навчанні брали участь 22 студенти першого курсу (контрольна (КГ) та експериментальна (ЕГ) групи) - по 11 студентів у кожній групі. У ЕГ навчання проводилося з використанням інтелект-карт. У КГ навчання застосовувались традиційні методи навчання. Обидві групи працювали за підручником "New Destinations." і вивчали однаковий матеріал.

Основним об'єктом експерименту був стан внутрішньої рівноваги учнів, який ми корелюємо з впевненістю у своїх силах і зростанням мотивації до навчання.

Ми вважали некоректним зіставляти знання учнів ЕГ і КГ, оскільки в останній навчальний матеріал вивчався за традиційною методикою. Проте ми провели перевірку рівня запам'ятовування інтелект-карт через місяць після вивчення теми "Culture Time" у ЕГ.

Таким чином, незмінними величинами в ході експерименту були:

- кількість студентів в КГ і ЕГ (по 11 студентів у кожній);
- кількість пар, відведених на експериментальне навчання;
- навчальний матеріал.

Проведення експерименту охоплювало такі етапи:

- 1) передекспериментальний зріз з метою виявлення рівня тривожності студентів;

- 2) спостереження за студентами під час занять, бесіди з ними та викладачами, які їх навчають;
- 3) проведення експерименту;
- 4) післяекспериментальний зріз із метою виявлення результатів експерименту. Одержані дані аналізувались згідно з виділених критеріїв.

Після проведення передекспериментального зрізу в ЕГ експериментальне навчання проводилося відповідно до розробленої методики.

У нашому дослідженні ми вважали, що низька (до 30 балів) та помірна (від 31 до 45 балів) тривожність сприяють появі стану внутрішньої рівноваги, а висока (46 балів і вище) - спричиняє рівень "некорисної тривоги", який негативно позначається на пізнавальній діяльності студентів. Наведем результати передекспериментального зрізу в обох групах за методикою Спілбергера- Ханіна (див. рис. 4 – 5 та 6 – 7).

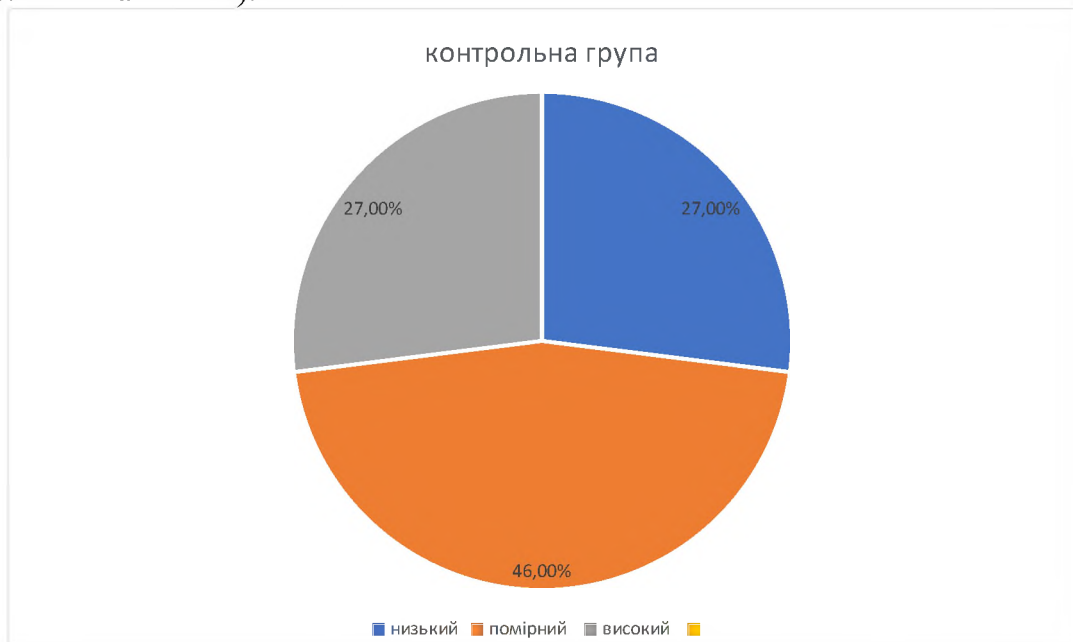

Рис. 4. Рівень реактивної тривожності – початковий зріз

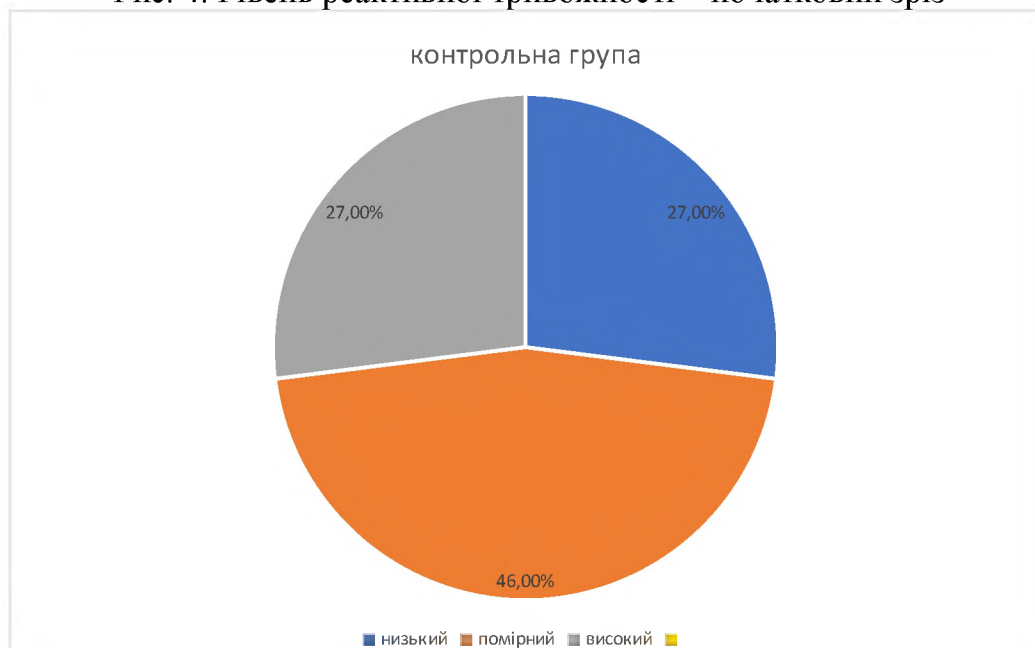

Рис. 5. Рівень реактивної тривожності – контрольний зріз

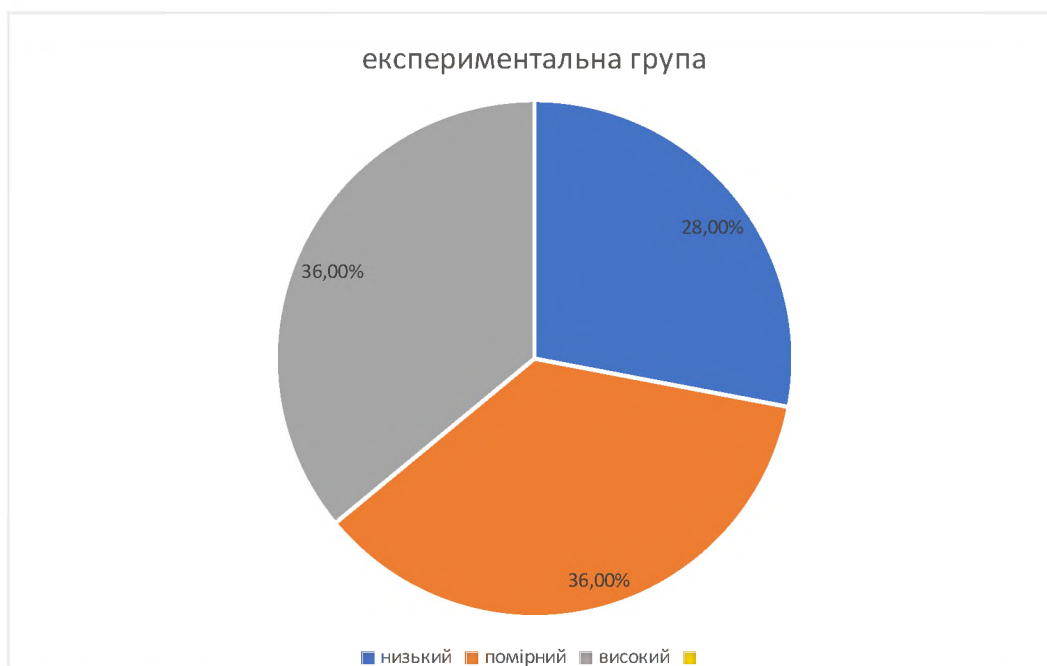

Рис. 6. Рівень реактивної тривожності – початковий зріз

Рис. 7. Рівень реактивної тривожності – контрольний зріз

Як ми бачимо з рис. 4 і рис. 5 рівні реактивної тривожності в КГ на початок і кінець експерименту залишилися однаковими: високий та низький по 3 студенти (27%), а помірний - 5 студентів (46%).

У ЕГ після запровадження у навчальний процес інтелект-карт відбулися якісні зміни. Кількість студентів з високим рівнем тривожності скоротилася з 3 до 2 (18%), а з низьким - з 4 до 3 (27%). Найсуттєвіші зміни відбулися з помірним рівнем тривожності. Кількість студентів у цій категорії зросла з 4 до 6 (55%), що свідчить про ріст стану внутрішньої рівноваги, а отже й до покращення навчальної діяльності.

Цей факт підтвердив контроль запам'ятовування інтелект-карт, який був проведений через чотири тижні після опрацювання теми "Culture Time". Усі студенти групи окрім двох повністю відтворили візуальні контури інтелект-карти "Culture Time" і передали основну вербальну інформацію, на яку зверталась увага

під час вивчення теми.

Таким чином, результати контрольного зрізу проведені після впровадження у навчання дають змогу зробити висновки (див. рис. 6 — 7) про те, що в експериментальній групі на відміну від контрольної відбулися якісні зміни: кількість студентів з високим рівнем тривожності скоротилася з 3 до 2 (18%), з низьким - з 4 до 3 (27%), а з помірним рівнем - зросла з 4 до 6 (55%), що свідчить про ріст стану внутрішньої рівноваги і потенційну можливість покращення навчальної діяльності. Контроль запам'ятовування інтелект-карт, проведений через місяць після опрацювання теми "Culture Time" опосередковано підтвердив цю гіпотезу. Дев'ять студентів з одинадцяти успішно впоралися з завданням відтворити візуально інтелект-карту "Culture Time. Education System".

Висновки дослідження та перспективи. Сучасна вища освіта здійснюється в катастрофічних умовах застосування інформаційних технологій, що призводить до автоматизації розумової праці й алгоритмізації мислительських процесів. Тому особливої уваги та актуальності набуває проблема розвитку креативності майбутнього фахівця з вищою освітою, основою якої є духовність.

Здібність до креативності притаманна кожній людині. Сформувані її у своїх студентах здатний лише творчий викладач, який розвивнув її у себе та здобув досвід креативної навчальної діяльності у вищій педагогічній школі.

Креативність майбутнього педагога проявляється в таких уміннях: прогнозувати результати діяльності; працювати з зоровими опорами; перетворювати інформацію на спосіб діяльності; формулювати запитання проблемно-пошукового характеру; виділяти основні смислові фрази та висловлювання; ущільнювати та розгортати інформацію; застосовувати аналіз та синтез при опрацюванні інформації; встановлювати зв'язки між новими та засвоєними знаннями; переносити знання у нову навчальну ситуацію; уявляти, творити, моделювати, комбінувати, креативити, перетворювати; оцінювати відповідність обраних засобів завданням роботи.

Модель розвитку креативності майбутнього педагога гуманітарного профілю здійснювалась за наявності чотирьох педагогічних умов. Перша — оволодіння базовими знаннями креативності. Друга — оволодіння знаково-символьною діяльністю, через впровадження технології маєндмепінгу. Третя — створення творчого клімату, шляхом усунення блоків творчості та створенням стану психофізіологічної когерентності. Четверта — здійснювалась рефлексією ціннісних та смислових аспектів навчального матеріалу.

Дане дослідження не вичерпує усіх аспектів проблеми. До подальших напрямків дослідження належить: взаємозв'язок проблемного та творчого навчання; вплив індивідуальних особливостей майбутніх фахівців вищої освіти на розвиток їх креативності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Александрова О. Інтенсивний курс навчання іноземної мови як оптимізаційний метод дидактики// Педагогіка і психологія професійної освіти.- 2002.- №4.- С. 117-122.
2. Артеменко Л. Пошук нових технологій викладання англійської мови// Новий колегіум.- 2002.- №6.- С.16-20.
3. Артемчук Г. Про сучасні підходи до вивчення і викладання іноземних мов// Рідна школа.- 2003.- №9.- С.47-49.
4. Бьюзен Т. Карти памяти. Используйте свою память на 100 %. - М.: Росмэн-Прес,

2007. - 96 с.

5. Бьюзен Т. Суперпамять. - Мн.: ООО «Попурри», 2003. - 208с.

6. Бьюзи Т. Суперинтеллект. - Мн.: ООО «Попурри», 2005. - 400с.

7. Ветогова О.М. Психолого-педагогічна характеристика основних сучасних методичних підходів до навчання іноземних мов у школі// Педагогіка і психологія.- 2005.- №2.- С.89-97

8. Гриненко І.В. Евристичний метод як засіб організації творчої навчальної діяльності на факультеті іноземних мов // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: Збірник наукових праць / Ред. кол. О.Г. Мороз, Н.В. Гузій (відповідальні редактори) та інші. - К.: НПУ, 2005. - Вип. 3 (13). - С. 126-130.

9. Гриненко І. Інноваційні прийоми та методи розвитку креативності при навчанні іноземних мов // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. - 2005. - № 3. - С. 136-140.

10. Гриненко І.В. Технологія креативного багаторівневого кодування інформації та її застосування у навчанні студентів гуманітарного профілю // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. - 2006. - № 4.-С. 211-217.

11. Гриненко І.В. Педагогічні умови розвитку креативності майбутніх учителів гуманітарного профілю у процесі фахової підготовки: Дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. В. Гнатюка. - Тернопіль, 2008 - 192 арк.

12. Кобець М. Упровадження методики індивідуального навчання іноземної мови// Рідна школа.- 2006.- №9.- С. 57-59.

13. Стіл Дж. Методична система "Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів": Підготовлено для проекту "Читання та письмо для розвитку критичного мислення": Посібник І-ІІ / Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. - К.: Міленіум. - 2002. - 76 с.

14. Столяренко О. Використання нетрадиційних методів комунікативного спілкування у навчанні англійської мови// Рідна школа.- 2006.- №5.- С. 47-49.

15. Школяр Н.В. Взаємодія викладача зі студентами при навчанні іноземній мові з використанням інтелект-карт // Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук.- 2005.- С. 139-140.

UDC 37.018.43:004:316.77

Wojciechowska J.

**Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, Polska
KOMUNIKACJA CODZIENNA POLSKICH NAUCZYCIELI EDUKACJI
ELEMENTARNEJ – KRÓTKI PRZEGLĄD KATEGORII TEMATYCZNYCH
NA PRZYKŁADZIE DYSKUSJI NA PORTALACH INTERNETOWYCH**

Artykuł wskazuje na charakterystyczną indeksykalność we współczesnym dyskursie polskich nauczycieli edukacji elementarnej. Dokonano krótkiej analizy kategorii tematycznych na przykładzie codziennych rozmów, jakie toczą nauczyciele na internetowych portalach. Wskazano jednocześnie na istotę socjolektu wraz z zasobami wiedzy zespołu ludzi, których łączy zawodowa przynależność.

Słowa kluczowe: *edukacja elementarna, nauczyciel, komunikacja*

Współczesna rzeczywistość stawia przed człowiekiem bardzo dużo różnego